

การนำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์

นายดิเรก ชีระกูธร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-394-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A PROPOSED MODEL FOR TRAINING AIDS COUNSELLORS

Mr.Direk Teeraputon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Audio - Visual Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-394-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การนำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่อง
โรคเอดส์

โดย

นายดิเรก ชีระกูธร

ภาควิชา

โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ดุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชาวลิต เลิศขโลพาร)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมสนิท)

กรรมการ

(นายแพทย์ประยูศักดิ์ เสรีเสถียร)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ดิเรก ชีระกูร : การนำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่อง โรคเอดส์ (A PROPOSED MODEL FOR TRAINING AIDS COUNSELLORS) อ.ที่ปรึกษา :

ผศ. ดร.อรจริย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, 218 หน้า. ISBN 974-633-394-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่อง โรคเอดส์และเพื่อนำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์

การวิจัยครั้งนี้ใช้เทคนิควิธีวิจัยแบบเดลฟาย โดยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญด้วยเทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญการฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่อง โรคเอดส์ และผู้เชี่ยวชาญการออกแบบระบบ ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม 3 รอบตามเทคนิคเดลฟายมีผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามครบ 3 รอบจำนวน 21 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยกำหนดว่าข้อความที่จะเป็นเกณฑ์ต้องมีค่ามัธยฐานเท่ากับหรือมากกว่า 3.50 และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เท่ากับหรือน้อยกว่า 1.50 หลังจากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านรับรองรูปแบบก่อนนำเสนอ

ผลการวิจัยรอบสุดท้ายพบว่า (1) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกับข้อความ 140 ข้อจากข้อความทั้งสิ้น 242 ข้อ (2) ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบประกอบด้วย 11 ขั้นตอน คือ การหาความต้องการจำเป็น การกำหนดนโยบาย การกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดบุคลากร การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การดำเนินงาน การกำหนดเกณฑ์การเลือกใช้สื่อ การจัดหลักสูตร การจัดสรรงบประมาณ การประเมินและติดตามผล และการปฏิบัติงานหลังการฝึกอบรม (3) รูปแบบมีขั้นตอนเรียงลำดับดังนี้ คือ การหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม การกำหนดนโยบายการฝึกอบรม การกำหนดวัตถุประสงค์การฝึกอบรม ส่วน 3 ขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติพร้อมกันคือ การจัดบุคลากรการฝึกอบรม การกำหนดกลุ่มเป้าหมายการฝึกอบรม การจัดหลักสูตรการฝึกอบรม แล้วจึงตามด้วย การจัดสรรงบประมาณการฝึกอบรม การกำหนดเกณฑ์การเลือกใช้สื่อการฝึกอบรม การดำเนินงานการฝึกอบรม การประเมินและติดตามผล การฝึกอบรม การปฏิบัติงานหลังการฝึกอบรม และข้อมูลจากขั้นตอนสุดท้ายป้อนกลับเข้าสู่ระบบที่ขึ้นการหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม

ภาควิชา โสตทัศนศึกษา
สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C742798 : MAJOR AUDIO - VISUAL COMMUNICATIONS

KEY WORD:

MODEL/TRAINING/AIDS COUNSELLORS

DIREK TEERAPUTON : A PROPOSED MODEL FOR TRAINING AIDS

COUNSELLORS. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.ONJAREE NATAKUATOONG,

Ph.D, 218 PP. ISBN 974-633-394-1

The purpose of this study were to obtain expert opinion regarding a model for training AIDS counsellors and to propose a model for training AIDS counsellors.

The methodology used to generate group consensus was the Delphi technique. The experts selected by snow ball technique consisted of training experts in AIDS counsellors and instructional designers. The data were collected by three rounds of Delphi questionnaire. Twenty - one panelists completed the third round. The median and interquatile range were used to analyze the data. Findings were considered as a model when the median value was equal to or more than 3.5 and the interquatile range was equal to or less than 1.5. Before a model was finally proposed, it was evaluated by five specialists.

The final findings included : (1) Panelist consensus was obtained for 140 of the original 242 Delphi items. (2) Panelist consensus that a model presents eleven steps : identify training needs, specify training policy, determine objectives, identify training personnel, identify trainees, conduct training, identify training media criteria, build curriculum, specify training budget, evaluate and follow-up study, and perform task after training. (3) A model is characterized in the following order : identify training needs, specify training policy, determine objectives ; three concurrent steps are : identify training personnel, identify trainees and building curriculum ; then specify training budget, identify training media criteria, conduct training, evaluate and follow-up study and perform task after training. Information from final step is fed back into the system to a step of identify training needs.

ภาควิชา..... โสตทัศนศึกษา
สาขาวิชา..... โสตทัศนศึกษา
ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความช่วยเหลือทั้งด้านกำลังใจ กำลังความคิด จากผู้เกี่ยวข้องจากบุคคลหลายฝ่ายเริ่มจากคุณพ่อชัยพันธ์ คุณแม่ปรุง ชีระภูธร ที่ส่งเสริมทุกด้านจนมีวันนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ทุ่มเทเวลาในการตรวจแก้วิทยานิพนธ์ ให้การปรึกษาในด้านต่างๆ ขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมสนธิ นายแพทย์ ประยุกต์ เสรีเสถียร ที่กรุณาให้การปรึกษา ให้ข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการวิจัย และเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.เชาวเลิศ เลิศขโลพาร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ คุณลีซ่า กันธมาลา ที่กรุณาให้ข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจเครื่องมือการวิจัยและรับรองต้นแบบชิ้นงานทุกท่าน รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณที่สนับสนุนและน้องสุดาพร ชีระภูธร ที่คอยให้กำลังใจ ขอขอบคุณคุณคุณชุติมา เศรษฐภักดี, คุณศรัณยพร รัตนสุวรรณ, คุณกัลยาณี จิตรวิริยะ, คุณวงษ์วิวัฒน์ พันธุ์ประสิทธิ์เวช, คุณวิจิต ทรัพย์สาคร, คุณชัยวัฒน์ การรื่นศรี, ว่าที่ ร.ต.บัญชา สำรวรรื่น และคุณพรรณราย สายสุด ที่ช่วยงานหลายๆ อย่างและคอยให้กำลังใจ คุณปรีดี ประทุมมา, คุณเกษศิริินทร์ คำลือ C8, คุณสายชล อบทม เอกวัตผลฯ ที่ช่วยวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ชาวโสต-ทัศนศึกษาทุกๆ คนที่ทำให้ก่อเกิดประสบการณ์ชีวิตสำหรับการศึกษาในระดับปริญญาโท

สิ่งดีงามของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ขอมอบให้ คุณพ่อ คุณแม่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ที่กล่าวนามมาข้างต้นทั้งหมด และผู้ที่ผู้วิจัยได้อ้างถึงในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ รวมทั้งผู้ค้นคว้าหาความรู้ทุกท่านด้วย

ดิเรก ชีระภูธร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	11

2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	12
การฝึกรบ.....	12
การฝึกรบผู้ให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์.....	14
การให้การศึกษา.....	17
การให้การศึกษาเรื่องโรคเอดส์.....	21
รูปแบบ (Model).....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการหารูปแบบ.....	37
เทคนิคเดลฟาย.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 48
	กลุ่มตัวอย่างการวิจัย..... 48
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 48
	การดำเนินการวิจัย..... 50
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 53
	สูตรที่ใช้ในการวิจัย..... 54
	เกณฑ์การตัดสินใจกระทงต่างๆ..... 55
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 56
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ..... 98
	สรุปผลการวิจัย..... 100
	อภิปรายผล..... 105
	ข้อเสนอแนะ..... 110
	รายการอ้างอิง..... 112
ภาคผนวก	ก. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญการตรวจเครื่องมือและรับรองรูปแบบ..... 119
	ข. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถาม..... 121
	ค. สูตรที่ใช้ในการวิจัย..... 124
	ง. หนังสือขอความร่วมมือผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ..... 125
	จ. จดหมายนำและแบบสอบถามรอบที่ 1..... 130
	ฉ. จดหมายนำและแบบสอบถามรอบที่ 2..... 146
	ช. จดหมายนำและแบบสอบถามรอบที่ 3..... 165
	ซ. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละรอบ..... 184
	ประวัติผู้เขียน..... 218

สารบัญญัตราง

หน้า

ตารางที่

1	ตารางแสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญและจำนวนที่ได้รับคืนแต่ละรอบ... 53
2	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรูปแบบการฝึกอบรม 57
3	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของขั้นตอนการฝึกอบรม..... 58
4	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรายละเอียดของ การหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม 59
5	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรายละเอียดของ การกำหนดนโยบายการฝึกอบรม 60
6	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรายละเอียดของ การกำหนดวัตถุประสงค์การฝึกอบรม 63
7	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรายละเอียดของ การกำหนดบุคลากรการฝึกอบรม 67
8	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรายละเอียดของ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายการฝึกอบรม 71
9	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรายละเอียดของ การดำเนินงานการฝึกอบรม 75
10	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรายละเอียดของ เกณฑ์การเลือกใช้สื่อการฝึกอบรม 77
11	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรายละเอียดของ การกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรม 79
12	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรายละเอียดของ การกำหนดงบประมาณการฝึกอบรม 82
13	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรายละเอียดของ การประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม 83

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

14	ตารางแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของรายละเอียดของ การปฏิบัติงานหลังการฝึกอบรม	84
15	ตารางแสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสมของขั้นตอนของรูปแบบ การฝึกอบรมผู้ให้การศึกษาเรื่อง โรคเอดส์.....	86

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่	
1 แสดงระบบการเรียนการสอนจิตวิทยาเรื่องพฤติกรรมวัยรุ่น.....	35
2 แสดงรูปแบบการฝึกอบรมและการพัฒนา ของ Tracey.....	39
3 แสดง “The Critical Event Model”	40
4 แสดง “A Hospital - Based Educational Planning Process and Quality Assurance Plan”	41